

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	5.Kf.700.377/2024/4.
A felperes:	Felperes (felperes címe)
A felperes képviselője:	Független Rendőr Szakszervezet (felperesi képviselő címe, eljáró képviselő: dr. Oláh Tamás kamarai jogtanácsos)
Az alperes:	vármegyei Rendőr-főkapitányság (alperes címe)
Az alperes képviselője:	dr. Gál Mária Ildikó kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	megbízási díj megfizetése iránt indított közszolgálati jogvita
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes (14. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Miskolci Törvényszék 6.K.701.324/2023/13. számú ítélete

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 17.000 (tizenhétezer) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2021. április 1. napjától 2023. július 31. napjáig (a továbbiakban: peresített időszak) a helység¹ Rendőrkapitányság (helység²i Rendőrőrs) állományában körzeti megbízottként teljesített szolgálatot; működési körzete (település¹ település) a helység²i Rendőrőrshez tartozó három körzeti megbízotti csoport közül a helység³ Körzeti Megbízotti Csoport működési körzetének része volt. A körzeti megbízotti beosztásához nem tartozóan rendszeresen végzett a körzeti megbízotti működési körzetén és a csoport működési körzetén kívül járőri, járőrvezetői és egyéb (TIK küldések, átkísérések, fokozott ellenőrzések, rendezvénybiztosítás) szolgálati feladatokat, melyek ellátásáért megbízási díj megfizetését kérte. Az ennek érdekében előterjesztett szolgálati panaszát az alperes vezetője a határozatszám¹ számú határozatával megalapozatlanság miatt elutasította.

A felperes keresete

[2] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a 2021. április 1. napjától 2023. július 31. napjáig terjedő időszakra bruttó 782.676 forint megbízási díj és késedelmi kamata megfizetésére. A megbízási díj mértékét a rendvédelmi illetményalap 75%-ában határozta meg; keresete jogalapjaként a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 71. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjait egyaránt megjelölte.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[3] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek bruttó 666.720 forint megbízási díjat és annak késedelmi kamatát; ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjára alapított megbízási díj igény tekintetében rögzítette, hogy azt az időközben bekövetkezett jogszabályi változások okán három időszakra bontva szükséges vizsgálni. A 2021. április 1. és 2022. augusztus 11. napja közötti időszak vonatkozásában a körzeti megbízotti szabályzatról szóló 26/2015. (XII. 9.) ORFK utasítás (a továbbiakban: KMB szabályzat) 15. pontjával összefüggésben utalt arra, hogy a körzeti megbízotti csoport létrehozása nem eredményezheti a körzeti megbízott eredeti működési körzetének a megváltoztatását, annak alperes által állított kibővülését. A KMB szabályzat 21. pontja határozza meg azon esetköröket, amelyek szerint lehet a körzeti megbízottat a működési körzetéből elvonni, de ezen feltételek fennállása esetén is arra csak eseti jelleggel kerülhet sor. Az alperes nem igazolta a perben, hogy a felperes által megjelölt szolgálatok ellátása megfelelt a szabályzat 21. pontjában foglalt feltételeknek, így azok ellátása többletfeladatnak minősült, figyelemmel arra, hogy a járőrszolgálati (és egyéb) feladatok nem tartoztak a felperes kinevezés szerinti beosztásához. Hangsúlyozta, a TIK küldéseknek is csak egy része felelt meg a KMB szabályzat 21/d. pontjában írt feltételeknek. A körzeti megbízotti szabályzat kógens módon meghatározza az ellátandó feladatok körét, a hivatásos állomány tagjának ehhez kell igazodni a munkaköri leírás elkészítésekor, az abban foglaltak korlátlanul nem bővíthetők. Az átkísérésekkel kapcsolatban kiemelte, az egyrészt nem a szolgálati beosztásba tartozó feladat, így többletfeladat, másrészt a KMB szabályzat 2022. augusztus 11. napjáig hatályos 25/a. pontja szerint kifejezetten tilalmazott volt. Mindez a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja szerinti megbízási díjra való jogosultságot megalapozza.

[4] A KMB szabályzat 2022. augusztus 12. napjától hatályos módosításával összefüggésben arra az álláspontra helyezkedett, hogy a körzeti megbízotti feladatellátás, valamint ennek kapcsán a működési körzet fogalmának értelmezése megváltozott. A KMB szabályzat 21. pontjának módosítása révén a körzeti megbízott 2022. augusztus 12. napjától nem a működési körzetéből, hanem a rendőrkapitányság illetékességi területéről vonható el eseti jelleggel az ott meghatározott feladatellátás kapcsán, így a körzeti megbízotti feladatokat a rendőrkapitányság illetékességi területén köteles ellátni. Ebből következően 2022. augusztus 12. napjától a felperes esetében a TIK küldések, az átkísérések, a fokozott ellenőrzések és a rendezvénybiztosítási feladatok kapcsán többletfeladat ellátás nem valósult meg. A módosítással változott az ún. tiltott feladatok ellátása is; a kísérorri feladatok végzése 2022. augusztus 12. napjától már nem tilalmazott a körzeti megbízottak számára, így ezen időponttól ezeket a feladatokat is el kell látniuk a rendőrkapitányság illetékességi területén. Mindezzel összefüggésben nem találta megalapozottnak azon felperesi hivatkozást, hogy az utasítás ilyen jellegű módosítása ellentétes a Hszt.-vel, valamint a Belügyminiszter irányítása alatt álló szerveknél a hivatásos szolgálati beosztásokról és a betöltésükhöz szükséges követelményekről szóló 30/2015. (VI. 16.) BM rendelet (a továbbiakban: 30/2015. BM rendelet) szabályozásával, tekintettel arra, hogy egyik jogszabály sem határozza meg az egyes beosztások tartalmát. Ebből azt a következtetést vonta le, hogy 2022. augusztus 12. napjától a TIK küldések, az átkísérések, a fokozott ellenőrzések és a rendezvénybiztosítási feladatok kapcsán többletfeladat ellátás nem valósult meg. Az elővezetési feladatok kapcsán ugyanakkor a többletfeladat ellátást a KMB szabályzat módosítását követő időre is megalapozottnak találta. Rámutatott, hogy a KMB szabályzat 62/d. pontja szerint a körzeti megbízottnak továbbra is a körzeti megbízotti működési körzetében kell végrehajtania az elővezetéseket, melyre tekintettel a felperes működési körzetén, azaz településl településen kívül végzett elővezetési feladatai többletfeladat ellátásnak minősülnek, mely alapján a felperes megbízási díjra jogosult. Ugyanezt az érvelést fejtette ki a Hszt. 71. § (3) bekezdésének 2023. február 1. napjától hatályos rendelkezése kapcsán is, ami a megbízási díjra való jogosultsághoz a nem eseti jelleg és a jelentős többletmunka végzés konjunktív feltételeit írja elő. Az elsőfokú bíróság 2023. február 1. napjától ugyancsak megalapozottnak találta a felperes megbízási díj iránti igényét az elővezetésekre tekintettel, miután a jelentős feladatellátás (többletmunka végzés) megvalósult azzal, hogy a felperes minden szolgálatában végzett elővezetéseket a helység2i Rendőrőrs teljes illetékességi területéről. Mindezek okán a KMB módosítás időszakáig a kereseti kérelemmel egyezően megalapozottnak találta a rendvédelmi illetményalap 75%-ában előterjesztett kereseti igényt, ám a KMB szabályzat módosításától kezdődően a perbeli időszak végéig – miután a többletfeladat ellátást csupán az elővezetési feladatok vonatkozásában tartotta megállapíthatónak – az illetményalap 50%-ának megfelelő mértékű díjazást talált megalapozottnak; így ezt meghaladóan a kereseti kérelmet elutasította. Miután a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjára alapított megbízási díj iránti igényt mindhárom időszak tekintetében megalapozottnak találta, így a Hszt. 71. § (1) bekezdés a) és b) pontjaira alapított jogcímeket érdemben nem vizsgálta; illetőleg utalt arra, hogy ezen esetkörökkel kapcsolatos konkrét tényállítást az eljárás során a felperes nem tett.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[5] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben – annak tartalma szerint – elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását; másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a megbízási díj 50%-ra

történő leszállítását kérte. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a Hszt. 71. § (1)-(6) bekezdéseiben, 45. §-ában, a 30/2015. BM rendelet 2. számú mellékletében, a Belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos szolgálati viszonyban álló tagjai illetményének és egyéb juttatásainak megállapításáról, valamint a folyósítás szabályairól szóló 33/2015. (VI. 16.) BM rendelet 10. § (2) bekezdésében foglaltak téves értelmezésével, jogszabálysértő módon hozta meg döntését. Az elsőfokú bíróság ítéletében jogszabálysértő módon, tévesen értelmezte a KMB szabályzat 2. pontjában, 3. pont d) alpontjában, valamint 15., 18., 20., 21., 22., 24., 25., 31., 37., 57-58., 60-63. és 70. pontjában írt rendelkezéseket; továbbá figyelmen kívül hagyta az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv tevékenység-irányítási központjai, egyes rendőri szervek ügyelei, valamint a segélyhívásokat fogadó központok egységes működéséről szóló 57/2013. (XII. 21.) ORFK utasítás (a továbbiakban: TIK utasítás) 3. és 28. pontjaiban írtakat. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásának alapjául szolgáló tényállást megfelelően, a per elbírálása szempontjából irányadó jogszabályi rendelkezéseket helyesen állapította meg, ám a helyesen megállapított tényállás elemeinek a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel történő összevetése útján – a felperes kereseti kérelmét részben elutasító döntése kivételével – téves következtetésekre jutott. Nem vitatta azon ítéleti megállapításokat, amely szerint a körzeti megbízott és a járőr külön beosztás, melyekhez tartozó feladatokat két külön szabályzat tartalmazza; továbbá azt sem, hogy a körzeti megbízott közterületi tevékenysége a körzeti megbízotti beosztáshoz tartozó, míg a járőri feladatok és a járőrszolgálat ellátása a járőr beosztáshoz tartozó feladat. Azon ítéleti megállapításokkal is egyetértett, hogy a KMB szabályzat értelmében a körzeti megbízottnak a szolgálatteljesítési ideje legalább 70%-ában közterületi tevékenységet kell végeznie, amely elsődlegesen a működési körzetében kell történni. Azonban – érvelése szerint – a helytállóan megállapított tényekből azt a téves és jogszabálysértő következtetést vonta le az elsőfokú bíróság, hogy a körzeti megbízott által ellátott közterületi szolgálat lényegében csak akkor tekinthető a körzeti megbízotti beosztásba tartozó feladatnak, ha azt a körzeti megbízott a működési körzetében és járőrrel közösen végzi. Az elsőfokú bíróság a KMB csoport létrehozásának céljával ellentétesen jutott arra a következtetésre is, hogy főként a TIK küldések során a felperes rendszeresen a működési körzetén, illetőleg a csoport működési körzetén kívül hajtott végre járőri feladatokat. Hangsúlyozta, nem véletlen, hogy a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: szolgálati szabályzat) 70. §-a járőrözést végrehajtóként nem járőrt (járőr beosztást betöltő személyt), hanem rendőrt jelöl, hiszen ilyen szolgálati formában – többek között – járőr, körzeti megbízott, de akár még nyomozó is elláthat a beosztásába tartozó rendőri feladatot. Vitatta azt is, hogy a TIK küldéseket kizárólag járőr beosztásba tartozó láthatja el, a körzeti megbízott pedig csak eseti jelleggel, a TIK küldés ugyanis a tevékenység irányítási központ utasítása alapján történő rendőri intézkedési kötelezettséget jelenti, amely lényegében minden hivatásos állományú rendőri beosztásban kötelezően ellátandó feladat.

[6] A KMB szabályzat módosítása utáni időszak kapcsán kiemelte, hogy annak fényében végképp nem állapítható meg, hogy a felperes a beosztásába nem tartozó többletfeladatot látott volna el; az elsőfokú bíróság tévesen értékelte ilyennek az elővezetési feladatokat. Ezen feladat ellátásának kötelezettségét a KMB szabályzat 62/d. alpontja egyértelműen nevesíti a körzeti megbízott rendészeti feladatai között, amelyet a felperesnek a KMB szabályzat 44. pontja alapján – visszautalva a KMB szabályzat 2/c. alpontjában írtakra, a 25. pont rendelkezéseire tekintettel – a rendőrkapitányság illetékességi területén lakóhellyel rendelkező elővezetett tekintetében kell végrehajtania. A felperes által kigyűjtött elővezetések mindegyike kivétel nélkül a rendőrkapitányság illetékességi területén lakóhellyel rendelkező elővezetett tekintetében került foganatosításra, így az a fentiekben hivatkozott normatív rendelkezéseknek (a módosított KMB szabályzatnak) megfelelő volt, azok ellátása megbízási

díjra nem jogosít. Kiemelte, az elővezetési feladatok a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjának, illetve 71. § (3) bekezdésének 2023. február 1. napjától hatályos rendelkezései alapján sem jogosíthatják a felperest megbízási díjra. E körben az elsőfokú bíróság a Hszt. 71. §-ában írtakat tévesen, jogszabálysértő módon, a Hszt. 102. §-ában foglaltaktól függetlenül értelmezte. Ezzel ellentétben a 102. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakat a megbízási díjra való jogosultság megítélése szempontjából mindenképpen vizsgálni (és nem mellőzni) kell, hiszen az a szolgáltatellátásra vonatkozik, így meghatározza, hogy mi minősülhet többletdíjazásra jogosító többletfeladatnak. Ezen szabály nem üresíti ki a Hszt. 71. §-ban foglalt megbízási jogintézményét, a megbízási díj ugyanis továbbra is jár a szolgáltatellátási időn kívüli, az érintett által a végzettsége, képzettsége alapján ellátható, de a foglalkoztató szervezeti egység feladatkörén kívüli többletfeladatokért. Eképpen a megbízási díj iránti igény ezen harmadik időszak vonatkozásában sem lehet alapos.

[7] A másodlagos fellebbezési kérelmével összefüggésben hangsúlyozta: az ellátott tevékenységek jellegére és gyakoriságára tekintettel a rendvédelmi illetményalap 50%-ának megfelelő megbízási díj megalapozott felperesi érvelés esetén is elegendő lehet a többletfeladatok kompenzálására; ennél magasabb mértékű díjazást sem a munka bonyolultsága, sem az eredeti munkaköri feladatokhoz viszonyított időigénye nem alapozzák meg.

[8] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségében marasztalását kérte, melynek összegét 17.000 forintban jelölte meg. Rámutatott: a körzeti megbízott járőrszolgálatba csak kivételesen osztható be, kizárólag a működési körzetében, járőrrel közösen. Ebből következően a működési körzetén kívül, akár a körzeti megbízotti csoport működési területén sem vehető igénybe járőr szolgálatra. A körzeti megbízotti csoport működési körzete tehát nem arra ad felhatalmazást az alperesnek, hogy azon belül bármilyen rendészeti feladatot ellásson a körzeti megbízott. A kísézői feladatok ellátásának pedig azért van jelentősége, mert ezen feladatok kifejezetten tilalmazottak a körzeti megbízottak számára. A KMB szabályzat módosítását követő időszakokkal kapcsolatban rámutatott, az elsőfokú bíróság a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjával összefüggő elsődleges felperesi érvelést nem osztotta, mely szerint a KMB szabályzat módosítása nem lehet ellentétes a Hszt.-vel és a 30/2015. BM rendelettel, azonban megállapította, hogy a módosított KMB szabályzat érvényességének elfogadása esetén is az elővezetések végrehajtása továbbra is körzeti megbízott számára a működési körzetéből a beosztásához tartozó feladat – és nem a teljes rendőrkapitányság illetékességi területéről –, ezért ezen időszakra 50%-os megbízási díjat talált megalapozottnak, melyet tudomásul vett. Rámutatott azonban a KMB szabályzat 2022. augusztus 12-i hatályú módosításával összefüggésben a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.700.459/2023/4. és 5.Kf.700.543/2023/4. számú ítéleteiben foglaltakra, melyek kiemelték, hogy a KMB szabályzat módosításával teljesen kiüresedne a körzeti megbízotti beosztás tényleges és lényeges tartalma, a Hszt. és a 30/2015. BM rendelet szabályozásának sérelme nélkül nem lehet olyan értelmezésre jutni, hogy a körzeti megbízotti beosztás magában foglalná a járőri beosztás valamennyi feladatát. A Hszt. 2023. február 1-jei módosításával összefüggésben a Fővárosi Ítéltábla 4.Kf.700.031/2024/4. számú ítéletére hivatkozott, amely rámutatott, hogy a jelentős többletmunkáért változatlanul jár megbízási díj, és a Hszt. 102. §-át nem lehet úgy értelmezni, hogy ellentételezés nélkül lenne köteles a hivatásos állomány tagja minden feladatot ellátni, amelyre képzettsége, végzettsége alapján alkalmas. Végezetül – a megbízási díj mértékének alperesi vitatása kapcsán – arra is

rávilágított, fellebbezésében az alperes nem fejtette ki, hogy milyen körülményeket értékelt az elsőfokú bíróság jogszabálysértően a megbízási díj meghatározása körében.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[9] A fellebbezés megalapozatlan.

[10] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül. A másodfokú eljárás terjedelme vizsgálatokor figyelemmel volt arra, hogy az egyes ORFK utasítások (KMB szabályzat, járőrszabályzat, TIK utasítás) szolgálati viszonyra vonatkozó szabályok, ám nem jogszabályok, azoknak a fellebbezésben felsorolt pontjai megsértésére történő hivatkozás önmagában a fellebbezésre nem adott alapot (Kp. 99. § (1) bekezdés). A másodfokú bíróság ezen túlmenően figyelembe vette, hogy az alperes a tényállás tisztázottsága tekintetében eljárásjogi jogszabálysértést nem állított, az ítélet anyagi jogi álláspontjának felülvizsgálatát kérte a másodfokú bíróságtól; továbbá a megbízási díj mértéke körében az elsőfokú bíróság által elvégzett mérlegelést vitatta. Ez azt jelenti, hogy az ítéltábla az alperes fellebbezését kizárólag az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás és bizonyíték értékelés mellett vizsgálhatta. Ekként a jogorvoslati eljárás szabta keretek között a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a releváns jogszabályi rendelkezéseket felhívta, azokat megfelelően alkalmazta, ítéletének indokolásában döntése indokait részletesen kifejtette, amellyel a másodfokú bíróság is egyetértett. A fellebbezésben előadottakra tekintettel az alábbiakat emeli ki:

[11] A másodfokú bíróság előjáróban – a KMB szabályzat módosításával nem érintett időszakra vonatkozóan – leszögezi, hogy a kialakult bírói gyakorlat az alperes által kifogásolt, fellebbezéssel érintett kérdésekben már állást foglalt, így arról is, hogy az állománytáblában rendszeresített beosztásokhoz tartozó feladatokat a munkáltató a munkaköri leírásban egyoldalú utasításával rögzítheti, a munkaköri feladatok meghatározása azonban nem lehet önkényes. A munkáltató egyoldalú utasítási jogával kizárólag az állománytáblában rendszeresített beosztás keretein belül határozhatja meg azokat a ténylegesen ellátandó feladatokat, melyeket a hivatásos állomány tagja jogosult és köteles ellátni. Az alperesnél a felperes körzeti megbízotti beosztása az állománytáblában rendszeresített, egyúttal a kinevezésében rögzített szolgálati beosztás, ily módon munkakörének kiterjesztő értelmezésére nincs lehetőség. A rendvédelmi szerveknél, így az alperesnél ellátandó beosztások kógenssek, azok szervezeti hierarchiája, besorolása jogilag rendezett; ezen túlmenően a KMB szabályzat, valamint a Járőr-és őrszolgálati szabályzatról szóló 13/2017. (III. 24.) ORFK utasítás (a továbbiakban: járőrszabályzat) rendelkezéseiből is egyértelműen következik, hogy a körzeti megbízotti feladatok és a járőr feladatok ellátása elválík egymástól. Ezért az elsőfokú bíróság a 2021. április 1. és 2022. augusztus 11. közötti első kereseti időszak vonatkozásában helytállóan állapította meg, hogy a munkáltató egyoldalú utasítása alapján végzett feladatok nem a felperes kinevezése szerinti beosztásához tartozóak voltak.

[12] A KMB szabályzat 37. pontja alapján a körzeti megbízottnak a szolgálatteljesítési idejének legalább 70%-ában közterületi tevékenységet kell ellátnia, ugyanakkor az alperes értelmezésével ellentétben nem bármely közterületen, hanem saját működési területe közterületén; a közterületi szolgálat egyébként sem feleltethető meg a járőrszolgálatnak. Mindezekon felül a módosítás előtti KMB szabályzat 24. pontja nem tette a körzeti megbízott feladatává a járőrszolgálat ellátását, csupán annak lehetőségét teremtette meg, hogy a körzeti megbízott – alapvetően a működési körzetében – járőr vezetőjeként közterületi szolgálat végrehajtására járőrrel közösen beosztható legyen.

[13] Az elsőfokú bíróság arra is helytállóan hivatkozott, hogy a KMB csoport létrehozása a KMB szabályzat 3/d. és 15. pontjában foglalt szabályozásból következően nem jár azzal a következménnyel, hogy a körzeti megbízott eredeti működési körzete megváltozna, az a KMB csoport működési körzetével kibővülne. A körzeti megbízotti csoport létrehozásának a célja, továbbá annak megítélése, hogy mely feladatok ellátása tartozik a felperes körzeti megbízotti beosztásához és melyek haladják meg azt, olyan kérdés, amelynek jogértelmezését a Kúria már elvégezte; ezen álláspontjától a másodfokú bíróság eltérni nem kíván. A Kúria a körzeti megbízott által működési körzetén kívül végzett járőri feladatokkal összefüggésben több határozatában kimondta: amennyiben a körzeti megbízott hosszabb időszakon át, rendszerszintűen a beosztásához nem tartozó feladatkört ellátja, a járőrfeladatokat a körzeti megbízotti működési és csoportműködési körén kívül nem eseti, hanem napi rendszerességgel végzi, az többletszolgálatnak minősül, így annak ellentételezésére jogosult (Kf.VII.45.176/2021/4., Kf.VII.45.184/2021/4.). Az elsőfokú bíróság ezzel egyezően helytállóan mutatott rá, hogy a KMB szabályzat egyértelműen meghatározza, hogy a körzeti megbízott járőrfeladatokat milyen szűkítéssel hajthat végre. Ebből az következik, hogy amennyiben ettől eltérően teljesíti a járőri feladatokat, megbízási díjra jogosult. Lényeges azt is hangsúlyozni, az eldöntendő kérdés nem az volt, hogy a TIK jogszerűen utasíthatta-e a felperest és az utasítási jog milyen állományi körre vonatkozik, hanem az, hogy ezekért a többletfeladatokért a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pont szerinti ellentételezésre jogosult-e. Az továbbá, hogy a szolgálati szabályzat 70. § rendelkezései a járőrözést (járőrszolgálati formát) végrehajtóként nem járőrt, hanem rendőrt jelölnek, nem jelenti azt, hogy a járőrszolgálati feladatok a felperes körzeti megbízotti beosztásába tartozóak. A szolgálati szabályzat 70. §-a önmagában egyébként sem, csak a vonatkozó egyéb rendelkezésekkel összefüggésben értelmezhető. Nem lehet figyelmen kívül hagyni a szolgálati szabályzat 67. § (1) bekezdésében írtakat, amely szerint a rendőrök a szolgálati feladataikat külön végrehajtási rendelkezések alapján, különböző szolgálati formákban, a szakmai szabályzatokban (ez a felperes esetén a KMB szabályzat) meghatározott módon hajtják végre. A szolgálati szabályzat 67. § (2) bekezdésében foglaltak sem jelentik azt, hogy a járőrszolgálat ellátása a körzeti megbízott feladatai közé illeszkedne. A szolgálati szabályzat ezen rendelkezése a szolgálati előjárónak csupán arra ad a lehetőséget, hogy egy adott (azaz eseti jellegű) feladat meghatározott szolgálati formában történő végrehajtását rendelje el, s nem arra, hogy a járőrszolgálat feladatait visszatérően, rendszeresen a körzeti megbízotti beosztás részeként kezelje; ilyen törekvés a jogszabály szövegéből („a feladat”) sem olvasható ki. A hivatásos állomány tagjaira vonatkozó rendelkezések kógensenek, eltérést nem engednek (EBH2010.2259.), ami egyúttal azt is jelenti, hogy azoknak kiterjesztő értelmezés nem adható.

[14] Az elsőfokú bíróság bizonyítékokkal alátámasztottan (felperes által csatolt, alperes által nem vitatott kikutatások, TIK küldési naplók, tanúvallomás) annak is megfelelő indokát adta, hogy a felperes ezen többletfeladatokat nem eseti jelleggel, hanem rendszeresen látta el, amely feladatok a szolgálatai többségét érintették. Mindebből helyesen vont le az elsőfokú bíróság azon következtetést, hogy a felperes szinte minden szolgálatban a saját működési körzetén kívül is látott el szolgálati feladatokat. Helyesen értékelte, hogy a felperes a járőr feladatokat a körzeti megbízotti működési és csoportműködési körén kívül nem eseti, hanem napi rendszerességgel látta el, melyre nem adott jogalapot a KMB szabályzat 24. pontja, valamint 2. pont b)-c) alpontjai, miután ezek a feladatok nem a felperes kinevezés szerinti beosztásához tartozóak. A Kúria következetes – a perben is irányadó – gyakorlata szerint a munkáltató utasítása alapján a hivatásos állomány tagja ugyan esetenként köteles ellátni a beosztása szerinti tevékenységhez nem tartozó feladatokat, az ilyen jellegű feladat tartós ellátása ugyanakkor nem maradhat ellentételezés nélkül (Kf.VII.39.523/2021/4., Kf.VII.39.525/2021/3.). Összegezve, az elsőfokú bíróság ezen (első) kereseti időszak tekintetében helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperest a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja alapján a megbízási díj megilleti.

[15] A másodfokú bíróság a továbbiakban a 2022. augusztus 12.-2023. január 31., valamint a 2023. február 1.-2023. július 31. közötti időszakra igényelt megbízási díjjal összefüggésben elfoglalt, a keresetet e tekintetben részben megalapozottnak találó ítéleti álláspontot vizsgálta.

[16] Alaptalanul hivatkozott az alperes arra, hogy a KMB szabályzat 2022. augusztus 12. napjától hatályos rendelkezései alapot teremtettek a felperes munkakörének a járőri munkakörrel történő bővítésére. Az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK), mint központi államigazgatási szerv [a kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 1. § (2) bekezdésének d) pont] vezetője a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 23. § (4) bekezdés c) pontjában szabályozott jogkörénél fogva normatív utasításban szabályozhatja a vezetése, irányítása vagy a felügyelete alá tartozó szervek szervezetét és működését, valamint tevékenységét, így normatív utasításban határozhatja meg a körzeti megbízottak feladatellátását, tevékenységi körét, azaz egyes munkaköri feladatait. A KMB szabályzat 2022. augusztus 11. napjáig hatályos rendelkezései a 30/2015. BM rendelet 2. mellékletével konform módon értelmezhetően rögzítették, hogy a körzeti megbízott mely sajátos körülmények mellett láthat el és milyen illetékességi területen járőri, járőrszolgálati feladatokat, azaz nem tekintette a munkakör részének egy másik munkakör – akár átmeneti, akár tartós – feladatainak ellátását, csak részfeladatok ellátásáról rendelkezett. Ezzel szemben az ORFK vezetője a KMB szabályzat 2022. augusztus 12. napjától hatályos módosításával, annak 2. pont b)-c) alpontjai és 44. pontja értelmében – a 25. pontban tett kivétellel –, arra utasította az alárendelt szerveket, hogy a rendőrkapitányság teljes illetékességi területén tekintsék a körzeti megbízotti munkakör részének a járőrszabályzat szerinti feladatok ellátását, tehát a járőri, járőrszolgálati feladatok majdnem teljes körének elvégzését. E vonatkozásban a két beosztás munkaköri feladatai között minimális disztinkciót a KMB szabályzat 2. pont a) alpontja és 25. pontja szerinti feladatok jelentenének. Ennél fogva a munkáltató a 30/2015. BM rendelet 1. § a) pontja és 2. melléklet 3. pontjába ütközően a

körzeti megbízotti beosztás részének tekinti a járőri beosztás feladatainak ellátását. A Jat. 23. §-a szerinti közjogi szervezetszabályozó eszköz a Jat. 24. § (1) bekezdése alapján jogszabállyal, így a 30/2015. BM rendelettel [Alaptörvény T) cikk (2) bekezdés] nem állhat ellentétben. Amennyiben a bíróság a KMB szabályzatnak olyan értelmezést tulajdonítana, hogy a körzeti megbízotti beosztás magában foglalja a járőri beosztás majdnem valamennyi feladatát, úgy sérülnének a 30/2015. BM rendelet szolgálati beosztásra vonatkozó szabályai, ezzel együtt a Hszt.-nek a besorolásra (114-119. §), valamint az illetmény meghatározására (154-162. §) kialakított kógens rendelkezései, melyek a szolgálati beosztáshoz kötöttek; e tekintetben tehát az elsőfokú bíróság téves jogi álláspontra helyezkedett. Ezzel teljesen kiüresedne ugyanis a körzeti megbízotti beosztás tényleges és lényeges tartalma, amely elsősorban a KMB szabályzat 2. pont a) alpontja szerinti területen az ott meghatározott feladatok ellátása. A KMB szabályzat módosítása tulajdonképpen azonosíthatatlanná tette a körzeti megbízott beosztásához esetlegesen hozzátartozó, korábban megbízási díj megfizetése nélkül teljesítendő járőri, járőrszolgálati részfeladatokat is; egyben a 15. pontban egyértelművé tette, hogy a járőri többletfeladatok ellátásának vizsgálatában a körzeti megbízotti csoport körzetnek semmiféle szerepe nincs, a csoportkörzet funkciója csak a 2. pont a) pont szerinti feladatok tekintetében értelmezhető. Mindennek tükrében – a Hszt. és a 30/2015. BM rendelet szabályozásának sérelme nélkül – nem lehet olyan értelmezésre jutni, hogy a körzeti megbízotti beosztás magában foglalná a járőri beosztás majdnem valamennyi feladatát.

[17] Mindazonáltal az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg (a második kereseti időszak vonatkozásában), hogy a módosított KMB szabályzat 62/d. pontjában az elővezetéssel kapcsolatos szabályokat sem lehet úgy értelmezni, hogy e feladat végrehajtásával összefüggésben a körzeti megbízott működési körzete a rendőrkapitányság illetékességi területére bővülne, ilyen szabályozást a KMB módosítás nem tartalmaz. Miután peradat, hogy a felperes az elővezetéseket a helység²ⁱ Rendőrőrs teljes illetékességi területéről, vagyis működési körzetén kívül és a csoport működési körzetén kívül végezte, így az elsőfokú bíróság helyesen vonta le azon jogkövetkeztetést, hogy a felperes által rendszeresen végzett elővezetések a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja szerinti többletfeladatként értékelhetők, amely a Hszt. 71. § (5) bekezdése alapján megbízási díjra jogosít.

[18] A szolgálati viszony az állam és a hivatásos állomány tagja között létrejött különleges jogviszony, amelyben mindkét felet a sajátos szolgálati körülményeknek megfelelő, a törvényben és más jogszabályokban meghatározott jogosultságok illetik és kötelezettségek terhelik. A szolgálati viszonyra vonatkozó szabályok alapvetően kógenssek. A Kúria egy korábbi döntésében rámutatott, hogy a kógens rendelkezések kiterjesztően nem értelmezhetőek, azok alkalmazása minden esetben kötelező (EBH2016.M.11.); ilyen törvényi rendelkezéstől sem a felek, sem pedig a bíróság nem térhet el. A jogalkotó hatáskörébe tartozó kérdés dönteni arról, hogy valamely juttatást a hivatásos állomány tagjai részére megteremti-e és az is, hogy milyen feltételekkel (BH2015.79.).

[19] A perbeli esetben a felperes a körzeti megbízott beosztása melletti járőr (és egyéb) többletfeladatok ellátásáért 2023. február 1.-2023. július 31. közötti időszakra is megbízási díjat igényelt, melyet a Hszt. 71. § (1) és (5) bekezdéseire alapított. Az alperes az

eljárás során arra hivatkozott, hogy a Hszt. 2023. február 1. napján elfogadott módosítása értelmében a megbízási díjra való jogosultság megállapításához a Hszt. 71. §-ának a 102. § (1) bekezdés b) pontjával összhangban történő értelmezése szükséges. Fellebbezésében a járóri feladatellátás mértékét és annak rendszerességét nem tette vitássá, álláspontja szerint a felperest az általa igényelt juttatás a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontja alapján nem illeti meg.

[20] E körben az elsőfokú bíróság akként foglalt állást, hogy a felperes a megbízási díjra a fent hivatkozott törvénymódosítást követően a Hszt. 71. § (3) bekezdésének hatályos rendelkezése szerint jogosult, ugyanis a vitatott időszakban a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott, a szolgálati beosztásához tartozó többletfeladat ellátásával rendszeresen jelentős többletmunkát végzett, melyre figyelemmel az alperes 102. § (1) bekezdés b) pontjával kapcsolatos értelmezését nem tekintette relevánsnak; amely elsőfokú ítéleti álláspont vonatkozásában a másodfokú bíróság az alábbiakra mutat rá:

[21] A perbeli esetben a kereseti kérelem szerinti megbízási díjra való jogosultság megállapítása szempontjából relevanciával bíró körülmény, hogy a Hszt. 2023. február 1. napjával bekövetkezett módosítását követően a jogalkotó a megbízási díj jogintézményét megtartotta, azt a Hszt. 71. §-ában – a X. fejezetben meghatározott, a szolgálat teljesítésére vonatkozó általános rendelkezésektől – elkülönítetten továbbra is szabályozni kívánta akként, hogy az általánoshoz képest eltérő, a korábbiakhoz viszonyítva szigorúbb feltételek szerinti elbírálást írt elő. Nem vitás, hogy a hivatásos állomány tagja – a jogalkotó szándéka szerint – a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a szolgálat ellátásával összefüggésben köteles a szolgálati beosztásából eredő, valamint – a rendes szolgálatteljesítési idején belül külön ellentételezés nélkül – a szolgálati beosztásához nem tartozó, a végzettsége, képzettsége alapján részére a foglalkoztató szervezeti egység feladatkörén belül meghatározott szolgálati feladatait a törvényes előírásoknak, a parancsoknak és intézkedéseknek megfelelően – szükség esetén veszély vállalásával –, az elvárható szakértelemmel és gondossággal, pártatlanul és igazságosan végrehajtani. E szabály azonban nem jelenti azt, hogy amennyiben e többletfeladatot az állomány tagja rendszeresen, tehát nem eseti jelleggel, és számára jelentős többletmunkát eredményezve végzi, annak ellentételezésére ne lenne jogosult. A Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontjának módosítása a hivatásos állomány tagját általános jelleggel a megbízási díjra való jogosultságból nem zárja ki, ezen értelmezéssel a megbízási díj jogintézménye [a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja, valamint (3) bekezdése] valóban kiüresedne.

[22] A Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontjának ezért csak olyan értelmezése lehet helyes, amely a 71. § (1) bekezdés c) pontja alkalmazásának is teret enged; ellenkező esetben a hivatásos állományú tag ellenszolgáltatás nélkül, lényegében korlátozásoktól mentesen a beosztásához nem tartozó feladat ellátására megbízhatóvá válna. A Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjában és (3) bekezdésében meghatározott többletfeltétellel válik el a megbízási díj az általános szabályozástól; e speciális juttatás megfizetésére vonatkozó jogalkotói szándék a Hszt. 71. §-án keresztül érvényesül, ami abban ragadható meg, hogy habár a hivatásos szolgálati jogviszony különleges közszolgálati jogviszony, azonban a rendszeresen előforduló, jelentős többletmunka ellátásáért a hivatásos állomány tagjai is ellenszolgáltatásban kell, hogy részesüljenek. Ezt a jogi álláspontot támasztja alá, hogy a

Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontjában a rendszeresen elvégzett jelentős többletmunkára való utalás nem szerepel, azonban e kitétel a 71. §-ban, mint speciális szabályban megtalálható; ezen feltételek teljesülése esetén megbízási díj jár. Fellebbezésében alaptalanul hivatkozott tehát az alperes arra, hogy az érintett négy hónapban a felperes megbízási díjra jogosultságát a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontja kizárja, ugyanis ez esetben is érvényesül a „lex specialis derogat legi generali” elv, miszerint az általános szabályt a speciális szabály minden esetben felülírja. A perbeli esetben ez akként ölt testet, hogy a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontjában szereplő általános szabály helyett a 71. §-ban rögzített rendelkezést kell alkalmazni. Nem volt megalapozott e körben az alperesi fellebbezés azon állítása, hogy az elsőfokú ítélet a Hszt. módosításával összefüggő kérdést érdemben nem vizsgálta, miután utalt a megváltozott jogszabályi környezetre, a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontjának módosított rendelkezésére, mellyel összevetve a Hszt. 71. §-ának vonatkozó rendelkezéseit arra a jogi következtetésre jutott, hogy a Hszt. 71. § (3) bekezdésének módosított szabályozása értelmében külön díjazásra (megbízási díjra) a hivatásos állomány tagja csak akkor jogosult, amennyiben a többletfeladat ellátásával jelentős többletmunkát végez és a szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkörrel való megbízási nem eseti jellegű, amely konjunktív törvényi feltételeket fennállónak találta, mellyel a másodfokú bíróság egyetértett.

[23] Az elsőfokú bíróság ebből következően azt is helyesen értékelte, hogy a felperes az érintett hónapokban jelentős többletmunkát végzett. A Hszt. 71. § (3) bekezdésének módosításával a jogalkotó szándéka arra irányult, hogy a többletszolgálatért járó helyettesítési díjra az állomány tagja csak azokban az esetekben legyen jogosult, amikor a többletfeladat ellátása valóban érdemben haladja meg a szolgálati beosztásból eredő feladatellátás kereteit. Az elsőfokú bíróság – ugyan sommásan –, de indokát adta annak, hogy a felperes által a körzeti megbízotti beosztása mellett rendszeresen végzett elővezetési feladatokat miért tekintette jelentős többletmunka végzésnek. A tényállásban foglaltak és a jogi indokolásban leírtak összevetése alapján megállapítható, hogy figyelemmel volt arra az alperes által sem vitatott, egyebekben tanúvallomással (tanúl tanúvallomása) alátámasztott azon peradatra, hogy a felperes a peresített időszakban minden szolgálatát érintően ellátott elővezetési feladatokat a helység2i Rendőrőrs teljes illetékességi területéről. Ily módon az elsőfokú bíróság – a megbízási rendszeres jellege és a jelentős többletmunka ellátása miatt – a kereset megalapozottságáról e körben, ezen kereseti időszak tekintetében is helytálló döntést hozott.

[24] A megbízási díj mértékével összefüggésben a másodfokú bíróság a következőkre mutat rá:

[25] Miután az alperes nem állapított meg és nem fizetett megbízási díjat a felperesnek, azt az elsőfokú bíróság mérlegelési jogkörében határozhatta meg; a másodfokú bíróságnak a felülbírálat keretében az elsőfokú bíróság ezen mérlegelési tevékenységének jogszerűségét kellett vizsgálnia, ezzel összefüggésben azt, hogy a jogilag kötött mérlegelés a jogszabályok keretei között történt-e. A Hszt. 71. § (5) bekezdésében rögzített, az illetményalap 50-200%-ában megállapítható megbízási díj meghatározása mérlegelési jogkört jelent. Ehhez kapcsolódóan a Belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományát érintő személyügyi igazgatás rendjéről szóló 31/2015. (VI. 16.) BM rendelet (a továbbiakban: 31/2015. BM rendelet) 35. § (6) bekezdése jeleníti meg a mérlegelés szempontjait, amely szerint a helyettesítési díj mértékét a többletfeladat

nagysága, a megbízással járó többletterhek, a helyettesített szolgálati beosztás besorolása alapján a Hszt. 71. § (4) és (5) bekezdésében foglaltak figyelembevételével kell meghatározni. Ezen mérlegelési pontok mentén kellett az ítéltáblának megvizsgálnia, hogy melyek voltak az elsőfokú bíróság mérlegelésének szempontjai és azokat okszerűen vette-e figyelembe.

[26] Az ítéltábla megállapította – annak szem előtt tartásával, hogy a jogszerűségi kontroll a másodfokú bíróság számára felülmérlegelési lehetőséget nem biztosít –, hogy az elsőfokú bíróság az elvégzett mérlegelési tevékenysége során az anyagi jogszabály (Hszt. 71. § (5) bekezdése) által meghatározott tartományban maradt, amikor a megbízási díj mértékét az illetményalap 75, illetőleg 50%-ában határozta meg; ezen felül az általa figyelembe vett és ítéletében ismertetett mérlegelési szempontok beilleszthetők voltak a 31/2015. BM rendelet 35. § (6) bekezdése szerinti kritériumok közé. A jogi indokolásban leírtak alapján megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság az arányosság vizsgálatánál figyelembe vette a többletfeladat ellátás rendszerességét, a többletfeladatok kimutatott és tanúvallomással is alátámasztott mennyiségét. Így a másodfokú bíróság a fentiek okán az összecszerűség körében nem juthatott más jogi álláspontra, mint arra, hogy az elsőfokú bíróság az első kereseti időszakra a rendvédelmi illetményalap 75%-ban, a második és harmadik kereseti időszakra pedig annak 50%-ban történő meghatározásával a megbízási díj mértékére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket nem sértette meg, a mérlegelés törvényben biztosított kereteit nem lépte túl; ily módon nincs jogalap a helytálló ítéleti döntés megváltoztatására.

[27] Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Kp. 109. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[28] A pervesztes alperes a Kp. 35. §-a alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdés a) pontja és 3. § (5) bekezdése alapján köteles a fellebbezéssel érintett pertárgyértékhez (666.720 forint) igazodó és a jogi képviselő által kifejtett munkával arányosan számított, a pernyertes felperest megillető másodfokú perköltség megfizetésére.

[29] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján személyes illetékmentes, ezért a fellebbezési eljárási illetéket a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 95. § (1) bekezdés c) pontjára és a Pp. 102. § (6) bekezdésére figyelemmel az állam viseli. A fellebbezési eljárási illeték összege az Itv. 39. § (1) bekezdése és a 46. § (1) bekezdése alapján 53.337 forint.

[30] Az ítéltábla a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 77.§-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[31] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2025. január 30.

dr. Németh Andrea s.k.	dr. Rác Krisztina s.k.	dr. Bicskei Ildikó s.k.
a tanács elnöke, előadó	bíró	bíró